

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Nationalfordom

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Nationalfordom", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 343. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-workid90213/facsimile.pdf> (tilgået 21. juni 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

Nationalfordom

At et Folk har bedre Mening om sig selv end om Andre, er ikke mere end hvad der finder Sted hos det enkelte Menneske. Men denne overspændte Indbildning om egne Fortjenester, avler hyppigen en ubillig Undervurdering af *Andres*. Og en saadan Fordom antager alt for gjerne den langt værre Natur af *Foragt* og *Had*. Heraf saa mange, ofte meget blodige, ofte for een af Parterne ødelæggende Krige; meest dog i ældre Tider og blandt Smaanationer. – Dette er ikke alt for godt; men der er noget endnu af samme Surdej, og det er alt for sicut.

Dette er nemlig, naar en Egn eller Bye i eet og samme Land vorder af egne Landsmænd paatrykt et saadant Brændemærke. Og dette er hverken nyt eller sjældent. – Jøderne havde deres *Nazareth*, Grækerne deres *Beotien*; Thracerne deres *Abdera*; Franskmandene deres *Gascogne*; Engellænderne deres *Wales*; Tyskerne deres *Schwaben*, osv. – Danmark har – eller har dog havt sit *Jylland* (vel stort og vel godt til Vittigheds-Skive for det øvrige); og Jylland har – til en mager Erstatning – havt sit *Mols*.

Hvorfor ere just *Jyderne* blevne saadanne Udskud, og det i den Grad, at Digtere som Holberg og Wessel ikke have gjort sig nogen Betænkning over at benytte denne gamle – ikke blot danske, men ogsaa norske og svenske Fordom i deres Skjemedigte?

Har Naturen da været en saa grusom Stifmoder for Jyderne, at hun haver skabt dem dummere, gjerrigere, feigere end andre Nordboer? Fødes her ikke Andre end Studenstruper paa denne stalkels Halvø? „Jydeskræppe!“ har det hedt nordfra, „Jutatiuf!“ øster fra, og nu nylig sønderfra beder man Gud bevare sig for os. Vi kunde næsten blive bange for os selv. Men lader os see os tilbage i Fortiden! Da Goethe kom herind til Nordens vilde Urbeboere, og klarede op med lidt østerlandsk Lys, da udrøddede de eller fortrængte de oprin-

delige Indvaanere, under Benævnelsen af Finner og Lapper, op i det yderste Norden af Sverrig og Norge, og ud i Vesterjyllands Heder og Skove. Eotner – Jotner – Joter – Jyder (Menneskeædere paa ny dansk) bleve vel taalte, men ligesom nu Americas Vilde af deres europæiske Undertrykkere. Der have vi denne ældgamle Fordom, der har spøgt igjennem saa mange Aarhundreder. Men det var vel paa Tiden nu, om man kunde *mane* den. Det var paatide at holde sammen, hvad der hører sammen, og ikke selv hjelpe til at lade de Andre reent adskille os.

Det var et slemt, et ildevarslende Tegn herude i Sønderjylland med den oprørende Skaal. Dersom der virkelig er saalodes drukket: „*Gott wolle uns behüten, daß wir nicht werden Jüten!*“ drukket i Jylland – thi lad Germanomanerne længe nok kalde det Schleswig! – det er Jylland – da kan man ikke med sin yderste Flid hitte paa nogen anden Undskyldning: end at den maa være drukket i Drukkenskab. Men endda kan man ikke holde sig fra at tænke paa det gamle Sandsagn: „*Sandhed skal man høre af Børn og fulde Folk.*“ – Ellvad monne de da egentlig ville? Ville de da endelig indlemmes i det tyske Rige? der er adskilt i to hundrede Stater – der har næsten ligesaamange Regjeringsformer, som der ere Regentere – der har næsten ligesaamange Religionssecter, som der nu adsplitte Christenheden – der har absolut Regjeringsform i een Stat, stænderisk i en anden; og den endda stundom ikke længere, end til der kommer en ny Regent – der er Turnplads, Valplads for alle dets Naboer – der har paa eengang Krig i een Stat og Fred i en anden – der har indbyrdes Krig (eller dog har havt mange og lange og blodige nok), reglementeret Borgerkrig – der har Pressefrihed paa een Kant og Pressetvang paa en anden – Rigdom paa een Kant, Armod paa en anden. – Vi Danske sige: Tak for os! Og saa borde vel alle Danske paa denne Side af gamle Dannevirke. *En Konge, eet Tungemaal, eet Sind binde os Alle med uopløselige Bænd. Hørd Gud ved Naturen har sammenføjet, skal intet Menneske adskille.*

Danskhed

Dette er maaske et nyt, eller et fornyet Ord; men det har en gammel Bemærkelse; men denne er nærved at være forældet, og trænger derfor til en Fornyelse, en Foryngelse. – Længe nok, altfor længe er der arbejdet paa at udsietre det gamle Præg. Og det er ikke Fremmede allene, men fuldt saa meget vore Egne, som have lagt Hænder paa dette jammerlige Værk. Dansk Dragt blev omskaaren, eller hensmidt til Bonden. De andre Stænder, de der kalde sig de *bjære*, ombyttede Kofte og Broge med franske Eenspænderkjoler og tydske Pludderbuxer. Man brændte sit naturlige Haar, og gjorde et Storkerede deraf; eller man hængte derover en grundmuret Paryk og bestrøede den med Meel. Man hentede italienske og franske Spindelvæve, og drog dem over sine Been, der heraf fik passende Navn af Porcellinsbeen. Kunde Kvinderne være klogere end deres Halvmænd? De opbyggede Pyramider paa deres Hoveder, og Fængsler paa deres Kroppe, Bascioner om deres Hofter, og Stylder under deres Hæle. – Men det var langt fra ikke nok: det danske herlige Modersmaal foragtedes som Pøbelsprog, og henslængtes, ligesom de danske Klædemon, til Almuen og Tjenestefolk. Man sprekkede tydsk og parlerede fransk, løst og fast; og naar et adeligt Par skulde copuleres *comme il faut*, maatte Præsten vie dem paa Fransk. Embedsclassen, de Lærde, havde samme Sygdom – *morbus peregrinus* – men med andre Symptomer: deres delirium yttrede sig i Græsk og Latin, og denne Sygdom er endnu her endemisk og af haardnakked Natur. Folk, som ellers tale godt Dansk, kunne stundom i 5, 6 Timer ikke sæe et dansk Ord frem, men snakke Latin saa Sveden triller ned ad dem.

Men det var ikke nok dermed. Endogsaa vore Læge og Forlystelser skulde ombyttes med fremmede. Vi kjende ej engang mere vore Oldtids-Dandse – maaskee den færøiske hører til disse; men vi have havt *poliske* Dandse, tydske Valtser, franske Dandse, engelske Dand-